

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Інформаційні системи в економіці»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету

_____ Л. П. Вовк
«____» _____ 20__ р.

Рекомендовано
навчально-методичною
комісією факультету
«Економіка та управління»
протокол засідання № _____

від «__» _____ 20__ р.

Голова комісії
к.і.н., доц. _____ М. А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни циклу «Нормативна частина»
«Нанотехнології та наноматеріали»
галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»
напрямок підготовки 6.030502 «Економіка та підприємництво»
спеціальність 8.050102 «Економічна кібернетика»

Курс 1   Семестр 2

Рекомендовано кафедрою «Інформаційні системи в економіці»,
протокол № _____ від _____ 2010 р.

Зав.кафедрою
к.т.н., доц.

В. Л. Ніколаєнко

Програму склав
к.т.н., доц.

В. Л. Ніколаєнко

Горлівка 2010 р.

Лист перезатвердження робочої програми з дисципліни
“ Нанотехнології та наноматеріали”

Вніс зміни до програми
_____

« ____ » _____ 20 __ р.

Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою _____

В.Л.Ніколаєнко

Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії _____

М.А.Шипович

Вніс зміни до програми
_____

« ____ » _____ 20 __ р.

Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою _____

В.Л.Ніколаєнко

Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії _____

М.А.Шипович

Вніс зміни до програми
_____

« ____ » _____ 20 __ р.

Рекомендована кафедрою «Інформаційні системи в економіці», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Зав. кафедрою _____

В.Л.Ніколаєнко

Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання № ____ від « ____ » _____ 20__ р., Голова комісії _____

М.А.Шипович

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма складена згідно вимог вказівки № 20 від 8.12.09 щодо розробки навчальних планів прийому 2010 р., згідно з навчальними планами спеціальності “Економічна кібернетика”.

Дисципліна є однією з професійно орієнтованих дисциплін і завершує фундаментальну підготовку магістрів за фаховим спрямуванням з економічної кібернетики.

Набуває подальшого розвитку поняття сенсорного поля системи, економічної, в тому разі. У межах сучасної методології аналізу і проектування складних систем - об'єктного аналізу і об'єктного проектування – є перспективним використання досягнень нанотехнологій і сучасних наноматеріалів при розробці рецепторів сенсорного поля систем. Вивчення дисципліни необхідне для успішної діяльності сучасного фахівця зі спеціальності «Економічна кібернетика».

Дисципліна складається з таких розділів:

- 1) поняття топології системи;
- 2) основні поняття нанотехнологій та наноматеріалів;
- 3) питання досліджень;
- 4) перспективи використання нанотехнологій.

1.2. Мета викладання дисципліни

Мета і завдання дисципліни - ознайомити студентів з основними поняттями і положеннями нанотехнологій та наноматеріалів і їх використання в межах об'єктного моделювання і проектування фізичних моделей економічних систем.

Здобуття практичних навичок використання в межах об'єктного моделювання і проектування фізичних моделей економічних систем досягнень нанотехнологій та наноматеріалів.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- 1) вивчення теоретичних основ і положень нанотехнологій та наноматеріалів;
- 2) засвоєння понять сенсорного поля системи;
- 3) здобуття практичних навичок аналізу топології систем і проєціювання системи в простір елементів сенсорного поля.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:

- 1) теоретичні основи і основні поняття нанотехнологій;
  - 2) поняття сенсорного поля системи;
- мати навички:
- 1) виконувати аналіз топології систем;
  - 2) проєціювання топології систем в простір елементів сенсорного поля.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Базою курсу «Нанотехнології та наноматеріали» є наступні дисципліни: «Об'єктний аналіз і проектування систем».

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

Дисципліна «Нанотехнології та наноматеріали» відноситься до циклу «Нормативних дисциплін» і є необхідною в аналізі топології при розбудові фізичних образів об'єктних моделей систем з урахуванням досягнень нанотехнологій та наноматеріалів.

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	Годин	кредитів ECTS	2
Загальний обсяг дисципліни	108	3	108
- теоретична частина	34	3	34
- курсова робота			
1. Аудиторні заняття	34		34
з них:			
1.1. Лекції	34		34
1.2. Практичні заняття			
2. Самостійна робота	74		74
з них:			
2.1. Опрацювання лекційного матеріалу та підготовка до МРК	17		17
2.2. Підготовка до МРК	57		57
3. Контрольні заходи			залік

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Семестр 2

3.1.1. Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій

Номер Теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Модуль 1. <u>Поняття топології системи</u> Вступ. Мета і задачі дисципліни Вступ. Мета і задачі дисципліни.	2	1
2	<i>Аналіз топології системи.</i> Діаграми розміщення. Приклад будови діаграми розміщення.	2	1
3	<i><u>Поняття сенсорного поля системи.</u></i> Поняття сенсорного поля системи. Складові сенсорного поля.	2	1
4	<i><u>Поняття проєкції системи.</u></i> Поняття проєкції системи в простір елементів сенсорного поля.	2	1
5	<i><u>Основні поняття нанотехнологій та наноматеріалів.</u></i> Визначення та термінологія Історія НТ. Роль НТ в новітній реальності. Визначення та термінологія. Економічні аспекти розвитку НТ.	2	1
6	<i><u>Інформаційне поле НТ.</u></i> Інформаційне поле НТ. Фінансова інфраструктура НТ.	2	1
7	<i><u>Фундаментальні положення НТ.</u></i> Фундаментальні положення НТ. Сканована зондова мікроскопія. Поняття кластера НТ.	2	1

Продовження табл. 3.1

8	Наночастки. Самоорганізація наночасток. Атомно-молекулярна нанотехнологія. Проблема будови агломератів.	2	1
9	<i>Питання досліджень. Галузі застосування НТ.</i> Питання досліджень. Наноматеріали. Методи досліджень. Наномедицина.	17	1
10	Компютери і мікроелектроніка. Робототехніка. Ннанооптика.	2	1
11	<i>Перспективи НТ. Значення нанотехнологій.</i> Нанотехнологія і нанометріали. Характер майбутніх досліджень. Мета майбутніх досліджень. Перехід від великого до малого.	2	1
12	Питання управління нанотехнологіями.	2	1
13	Значення нанотехнологій. Вплив нанотехнологій на виробничі процеси і організацію процесу виробництва.	2	1
15	Нанотехнології та суспільство. Всесвіт і розвиток нанотехнологій. Українське суспільство і розвиток нанотехнологій.	2	1
15	Шляхи використання нанотехнологій і наноматеріалів при конструюванні фізичних образів систем	2	1
16	Прогнози розвитку нанотехнологій. Ризики використання нанотехнологій.	2	1
17	Огляд матеріалу.	2	1
	<i>Всього лекційних занять модулю 2</i>	34	17

3.2. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійної проробки лекційного матеріалу при підготовці до лекцій, роботи з нормативною, довідковою та періодичною літературою. Обсяг самостійної роботи наведено в таблиці 3.1.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1. Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль:
  - 1) модульний контроль;
- підсумковий (семестровий) контроль-залік.

4.2. Семестр 2

4.2.1. Вхідний контроль

Виконується комплексна контрольна робота по індивідуальним завданням за схемою, що наводиться нижче:

Є будь яка економічна система.

Треба:

- 1) на підставі об'єктного аналізу системи побудувати діаграму розміщення UML стандарту.

4.2.2. Перелік типових завдань до модульно-рейтингового контролю знань студентів

Завдання 1

1. Вступ. Мета і задачі дисципліни
2. Аналіз топології системи.
3. Діаграми розміщення.
4. Приклад будови діаграми розміщення.
5. Поняття сенсорного поля системи.
6. Складові сенсорного поля.
7. Поняття проекції системи в простір елементів сенсорного поля.
8. Історія НТ.
9. Роль НТ в новітній реальності.
10. Економічні аспекти розвитку НТ.
11. Інформаційне поле НТ.
12. Фінансова інфраструктура НТ.

- 13.Фундаментальні положення НТ.
- 14.Сканована зондова мікроскопія.
- 15.Поняття кластера НТ.
- 16.Наночастки.
- 17.Самоорганізація наночасток.
- 18.Атомно-молекулярна нанотехнологія.
- 19.Проблема будови агломератів.
- 20.Питання досліджень.
- 21.Наноматеріали.
- 22.Методи досліджень.
- 23.Наномедицина.
- 24.Компютери і мікроелектроніка.
- 25.Робототехніка.
- 26.Ннанооптика.
- 27.Нанотехнологія і нанометріали.
- 28.Характер майбутніх досліджень.
- 29.Мета майбутніх досліджень.
- 30.Перехід від великого до малого.
- 31.Питання управління нанотехнологіяммми.
- 32.Значення нанотехнологій.
- 33.Вплив нанотехнологій на виробничі процеси і організацію процесу виробництва.
- 34.Нанотехнології та суспільство.
- 35.Всесвіт і розвиток нанотехнології
- 36.Українське суспільство і розвиток нанотехнологій.
- 37.Шляхи віикористання нанотехнолгій і наноматеріалів при конструюванні фізичних образів систем.
- 38.Прогнози розвитку нанотехнологій. Ризики використання нанотехнологій.

Завдання 2

Є будь яка економічна система.

Треба:

На підставі об'єктного аналізу системи побудувати діаграму розміщення UML стандарту і надати перелік її наносенсорів.

4.2.3. Перелік типових завдань до заліку

До семестрового контролю-заліку винесені питання МРК.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Основна та додаткова література

Основна:

1. Третьяков Ю.Д. Нанотехнологии. Азбука для всех. Введение. 2007. – Электронный адрес: <http://www.nanometer.ru/2007/03/20/nanomateriali.html>.
4. Марк Ратнер, Даниэль Ратнер Нанотехнология: простое объяснение очередной гениальной идеи = Nanotechnology: A Gentle Introduction to the Next Big Idea. — М.: «Вильямс», 2006. — С. 240. — ISBN 0-13-101400-5.
2. Кондратьев Н.Д. Проблемы экономической динамики. – М.: Экономика, 1989.
3. Шумпетер Й. Теория экономического развития. – М.: Прогресс, 1982.

Додаткова:

- 1 Малинецкий Г. Г. Нанотехнологии. От алхимии к химии и дальше// Интеграл. 2007, № 5, с.4-5.
2. К. Жоаким, Л. Плевер. Нанонауки. Невидимая революция. — М.: КоЛибри, 2009.
3. Шевченко В.Я., Шудегов В.Е. Подготовка специалистов в области нанотехнологий / Нанотехнологии. Экология. Производство. – 2009. - №1. – С.38-40.

5.2. Методичні посібники і вказівки

1. Методичні вказівки до виконання завдань з дисципліни „Нанотехнології та наноматеріали”. Эл. Форма.